
Публикуван на: 14-06-2006

Източник: [Портал ЕВРОПА](#)

Има ли Европейската комисия сили да изиска от лобистите прозрачност на дейността им? Готова ли е ЕК да наложи стриктни етични правила за собствените си служители?

Уважаеми читатели, Портал ЕВРОПА ви предлага тематична поредица от материали, посветени на темата за лобизма. В седем поредни дни – в рамките на една седмица – ще ви запознаваме с различен аспект на въпроса – I. Въпросителните, II. Инициатива за прозрачност в Европа (ЕТИ), III. ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори, IV. Моделите на ЕС и на САЩ за регулиране на лобизма, V. Лобирането, VI. Лобизмът в САЩ, VII. Корупционните практики в лобирането. Очакваме и вашите мнения по разискваната тема на редакционния адрес – info@europe.bg.

ЕС, България и лобизма – кой за какво се бори

Заинтересованите групи са най-малко четири: европейските граждани, европейските чиновници, лобистите от корпоративния свят и лобистите от неправителствения сектор.

Лобистите на големия бизнес се противопоставят на разкриването на финансовата информация за тяхната дейност. Вместо това те настояват за взаимен набор от доброволни етични правилници на тяхната работа – те предлагат ЕК да одобри тези кодекси и да призове повече лобисти да ги подпишат.

Според гражданския сектор, бизнес-лобито е твърде мощно и единственият начин европейските институции да изравнят сили с него, е като изискат от корпоративните лобисти задължителна прозрачност на дейността. ALTER-EU не се свени да посочи конкретни организации, на които според гражданския сектор ЕК гарантирала привилегирован достъп – това са “Юръпиън Сървисиз Форум” и “Транс-Атлантик Бизнес Диалог”. Структурите на европейското гражданско общество смятат, че преди всичко ЕК трябва “да тури ред в собствената си къща”, формулирайки етичен кодекс за своите служители, а чак след това да въвежда кодекси за лобистите (задължителни, а не доброволни); с една дума – Комисията да изпълни подобаващо и активно ангажимента си за гарантиране на обществото на достъп до информация за лобизма и лобистите.

Европейското гражданство според сондажите губи доверие в институциите на Европейския съюз заради тяхната непрозрачност, сочат анализите на “Евростат”, а това води до евроскептицизъм, което пък на свой ред “замразява” ентусиазма спрямо разширяването на съюза.

Проучване на общественото мнение, публикувано в European Voice сочи, че 82% от гражданите на ЕС смятат, че европейските институции комуникират на незадоволително ниво с тях. 80% от респондентите са заявили, че процесът на вземане на решения в Съвета трябва да бъде отворен и

видим за обществеността. Според говорител на еврокомисаря по комуникациите Маргот Валстрьом, тези резултати не са изненадващи и не означават, че се е провалил т.нар. "План Д", лансиран от ЕК миналата година за подобряване на демокрацията в Съюза. Новите страни-членки вярват в Евросъюза повече, отколкото страните-основателки, сочи сондажът.

В този контекст ЕК предлага въпросната Зелена книга като своеобразен цял. Със сигурност Зелената книга е тест – поне един от тестовете – за способността на европейската администрация да си отвоюва авторитета. Особено на фона на забележките на Европейската комисия спрямо административния капацитет и анти-корупционните действия на страните, с които е подписан договор за присъединяване...

България, ЕС и лобизма

Както Портал ЕВРОПА неведнъж е писал, нашата страна – а и редица други държави (например Румъния) дава доста пари за международно лобиране. Шумът около майския доклад на Оли Рен заглуши изявленията и призивите за бързо приемане на закон за лобизма у нас, но дебатът по темата се възроди в т.нар. "екшън план" на кабинета Станишев, съставен в отговор на мониторинговия доклад.

Изключително сериозни и съвсем не малобройни са въпросителните – които би трябвало да вълнуват и българските наблюдатели – по отношение на Европейската комисия: как работи тя, кого слуша, като взема съдбоносни решения, можеше ли човек като Шевес да ѝ повлияе и какъв щеше да е ефектът... И най-важното – като "пазител на договорите", прилага ли ЕК двойни стандарти при определянето на критериите за членство в Съюза?

Въпросителните могат и да се разширят: защо решението България да бъде присъединена през 2007 се взема на неформална вечеря във Виена от канцлерите на Австрия и Германия? Има ли тук лобиране и от кого? Впрочем, самият еврокомисар по администрацията Сийм Калас каза през март 2005 дословно следното: "Потайното управление подкопава легитимността на Европейския съюз; липсата на информация дава път на мръсните номера".

Улрих Мюлер, представител на НПО "ЛобиКонтрол", коментира пред Портал ЕВРОПА, че няма наблюдения за това, дали има случаи на тайно лобиране относно процеса на разширяване на ЕС и в частност приемането на България в ЕС. Ерик Веселиус от Corporate Europe Observatory (CEO) пък заяви пред Портал ЕВРОПА: "Предполагам, че ако изобщо има лобизъм за разширяването на ЕС, той би идвал от български поръчители, които биха искали да се лобира в полза на присъединяването на България. Едва ли някой ще има полза да лобира тайно срещу българското членство."

Тези въпросителни могат и да се сведат до чисто политическото ниво: затварят ли си очите евродепутатите-социалисти и либерали, когато се изказват за ефективността на своите съпартийци, които са на власт в София; и съответно – с розови очила ли гледат християндемократите в ЕП на своите политически приятели, които управляват в Букурещ?

На фона на позабравения скандал от преди две години, че Делегацията на Европейската комисия в България проявява, меко казано, "специфичен" подход към определени фондации-любимки, когато решава на коя от тях да даде финансиране – можем да допуснем, че и българското обществено доверие в европейските институции може много лесно да се срине; нищо, че 70% от сънародниците ни засега подкрепят присъединяването на България към ЕС. Българското обществено мнение е априорно скептично към безкористността на родната администрация. Няма да му е трудно да предположи, че и част от "инструкторите" на българските държавни служители във "висшия пилотаж" на корупционните практики биха могли да се окажат не съвсем безкористни. В

неотдавнашен репортаж от София по белгийската национална телевизия, среден наш търговец на текстил каза: "Точно европейците ли ще ни вдигат мерника за корупция, при положение, че летвата им на толерантност към нея става все по-ниска?!"

В четвъртък очаквайте продължение – Моделите на ЕС и на САЩ за регулиране на лобизма.